

Előfizetési árak

helyben:
Egy évre . . . 12 frt.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy óra . . . 1 „

Vidéken:

Egy évre . . . 14 frt.
Fél évre . . . 7 „
Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1.20
Egy példány 6 kr.

ALFÖLD

Hirdetések díja:

Négy hasábos petítor
egyszeri hirdetésné
8 kr.
Minden következő sor
további hirdetésné
6 kr.
Nyiltér sora 15 kr
Bélyegdíj külön 30 kr

SZERKESZTŐSÉG:

(Telefon 117.)

Templom-utca 9. szám, földszint jobbra, hova a lap szel-
lemi részét illető közlemények intézendők.

POLITIKAI NAPILAP,

A FÖLDMIVELÉSI, IPARI ÉS KERESKEDELMİ
ÉRDEKEK KÖZLÖNYE.

KIADÓHIVATAL:

(Telefon 294.)

Varga J. társa Steigerwald A. könyvnyomdája templom-utca
11. sz. hova az előfizetési és hirdetési pénzek küldendők.

Az Alföld olvasóihoz.

A nyomdai üzlettem viszonyaiban év-
közben beállott változások s nevezetesen
az üzlet műszaki vezetésére hivatott cég-
társnak kilépése arra indított, hogy e
lap igen tisztelt tulajdonosaitól a kiadói
teendők alól leendő felmentésemet kérjem.

Indokaim méltánylása mellett az
Alföld t. tulajdonosai eleget tevén óhaj-
tásomnak, a mai nappal megszünöm e lap
kiadója lenni.

Midőn ennél fogva az Alföld t. kö-
zönségétől búcsút vennék, kedves köteles-
ségemnek tartom, hogy hálás köszönet-
met fejezzem ki azon jóakaratu támoga-
tásért, melyben részesíteni szívesek voltak
s melynek emlékét kedvesen fogom min-
denkor megőrizni.

Arad, decz. 31. 1896.

Varga József társa Steigerwald Alajos.

Az év végén.

Mikor letűnőben van az ó-év a mult-
nak tengerébe, hogy az új esztendő élet-
teljes alakjának adjon helyet, a világ egész
politikai élete a teljes pihenéshez közelgő
lassított menetet kezd venni. A karácsony
és újév közti idő a relativ nyugalom sza-
ka. Mintha az emberiség, mely egész éven
át nyugtot nem ismerő lázzal törekedett
előre minden téren, egy pillanatra lélekzet-
tet venne, rövid pihenőre megállana. Az
ünnepi hangulat egy neme terül el a vi-
lág fölött; a parlamentek szünetelnek, a
diplomáciai apparatus a működés minimu-

mára szorítkozik, ez az a darab idő, melyben
rendesen semmi, vagy legalább majdnem
semmi se történik. A jelen, mintha erőt
vett volna rajta a fáradtság, szünetel, a
jövő homályba van burkolva; ilyenkor
előszeretettel néz vissza a szem a multba,
hogy csöndes elmélkedésbe merülhessünk
a fölött: mit hozott a tünő év, mennyiben
váltotta be azokat a reményeket, melyek-
kel eléje néztünk, minő volt az aratás a
haladás és ama maradandó javak tekinte-
tében, melyek a nemzedékek örökségét
képezik.

Ha a helyzetet, a hogy az most az év-
végi csöndben élénk tárul, szemügyre
vesszük, ha még olyan optimisták akarnánk
is lenni, be kell vallanunk, hogy egyálta-
lán nem mondható örömdetesnek vagy
legalább csak türethetőnek is. A belső hely-
zet csaknem vigasztalan, a külső homályos
és zavaros: ez a helyzet szignatúrája. El-
ső tekintetben a nemzet javai, az anyagi
és erkölcsi fejlődés tényezőit illetőleg nem-
csak vívmányokat nem jegyezhetünk fel,
hanem határozott visszaesést konstatalha-
tunk. De nemcsak ezt, hanem — és ez a
legsomorubb — a közszellemnek olyan
szomorú süllyedését is észlelnünk kell, mely
egyrésztől sajnálatos közömbösségben,
másrésztől vak csuszás-mászásban jut kife-
jezésre azon hatalommal szemben, mely a
helyett, hogy kötelességéhez híven min-
dent megtenne a nép javáért, csupán ab-
ban látja feladatát, hogy hivat és eszkö-
zeit az ország rovására kegyekkel hal-
mozza el. Mennyire süllyedt a közszellem,
arról eléggé szomorú tanúságot tettek a
legutóbb lefolyt választások, melyekről azt

hisszük, legalább ez alkalommal, fölösle-
ges részletesebb képet festenünk.

Pedig ez a süllyedés annál veszedel-
mesebb, mert a külügyi helyzet, a hogy
az év végén élénk tünik, egyáltalán nem
alkalmas arra, hogy megnyugtató benyo-
mást keltsen. A hármass szövetség, melyet
megszoktunk a világbeke erős támaszának
tekinteni — ma már nem tagadható —
éppenséggel nem olyan szilárd, mint a
milyennek még csak egy évvel ezelőtt is
hitték. A szövetségesek egyike egy félvad
néppel folytatott háboruban gyöngeségé-
nek adta tanujelét. Mire számíthatunk egy
szövetségestől, melyet Abissziniában le-
győznek, akkor, ha egy európai konflag-
ráció a modern és jól fegyverzett hadse-
regeket állítja szembe egymással? De az
ugynevezett Bismark-féle leleplezések se
hagyhatták érintetlenül a hármass szövet-
ség szilárdságába vetett hitet. Ki biztosít,
hogy a mi egyszer megtörtént, nem is-
métlődik; ki építsen olyan talaj szilárdsá-
gára, mely már egyszer süppedőben volt?

Az összes európai politika sulypontja,
a mennyiben monarkiainkat érinti, a kele-
ten van. A török birodalom likvidációjá-
nak kérdése alig lesz a napirendről leve-
hető. A szultán reformjai későn jönnek,
a törökök messzemenőknek tartják azokat
és nem fogadják szívesen; a keresztények
nem találják kielégítőnek és nem biznak
az azok végrehajtása iránti szándék ko-
molyságában és őszinteségében. A dolog
napról-napra bonyolódik és ha háborútól
nem félünk is, aggódnunk kell, hogy rövid
ideig tartó háború-készülődésekbe sodró-
dik Európa, a mik olyan gazdasági puszt-

Az utolsó shilling.

— Benson E. Hill után.

Világosan lehetett látni, hogy idegen volt
és szegény. Szemközt ültem vele s így nagyon
könnyen szemléltem tarthattam ruházata fölött, mely
egy kopott katonai bluzból, egy foszlani kezdő
kék mellényből, egy karimátlan kalapból, egy gya-
nus színű ingből, egy pár, minden-ujjon lyukas,
kesztyűből, azután egy szerfölött kurta nadrágból
s végül egy pár lábaira épen nem illő, hosszú
csizmából állott.

Néhány elejtett szavából megtudtam, hogy
egyenesen Párisból jött, hogy egy angol nevel-
őintézetben a francia nyelv oktatója legyen;
mellette ülő társát pedig Londonba küldték elé-
je, hogy onnan működésének színhelyére ka-
lauzolja.

Szegény ördög, gondoltam magamban, a
kenyérkeresetnek legkeserűbb nemébe rohansz;
s eszembe jutott, hogy én is részt vettem az én
francia nyelvemesteremnek, egy ősnemes család-
ból származott emigrátnak bosszantásában; s e
tudat most erősen bántotta lelkiismeretemet. A
posta szekér Edmontonban megállott. A kocsis
leszállt s megrántotta egy kapuban a csengety-
tyüt, mely kapu fölé nagy betűkkel volt írva:
»Vespasian House«, azután letette a kövezetre
az idegen podgyászát és csomagjait. Az angol
utitárs fürgén leugrott és a kocsis előzékenyen
markába egy shillinget nyomott.

A Monsieur követte társának példáját, és

sietve be akart menni a kapun, de a kocsis utját
állotta.

— Még egy shillinget kérek — mondá.
— Hisz fejenként egy-egy shillingben egyez-
tünk meg — válaszolt az angol.
— Azt mondotta, hogy egy shillingért visz
el engem, mondá a francia tanító.

— A podgyászért jár még pénz, felelt a
kocsis.

A francia úgy állt ott, mintha a villám
ütötte volna meg; de segítség nem volt sehol.
Elővett zsebéből egy kis menyétbőrből készült,
barna erszényt. de biz abban nem volt semmi.
csak egy Napoleon érem. Majd belenyúlt mel-
lényszébe, aztán kabátja belső zsebébe, végül
nadrágzsebébe: de mind üresek voltak, csupán
egy érczből készült burnot szelenczét talált, de
az is üres volt. Végül elővette eredetileg fehér
színű zsebkendőjét, s azt kezdte rázogatni, de
semmi eredmény. Gyanakodtam, hogy ezt az
eredményt már előre tudta, ő azonban seriatim
minden lehetőt megkísérlett, igazi francia ko-
molysággal, azután társához fordult és így
szólt:

— Mr. Barbieri, legyen oly jó kölcsönöz-
zön egy shillinget.

Az e képen felszólított Mr. Barber ugyan-
azon formásoknak tett eleget, átkutatott ruhá-
ján minden képzelhető zsebet, de ürességen ki-
vül semmit sem volt képes felfedezni.

— Egy shillingben egyeztünk meg s így
nem kap többet, mondá végre az üres zsebé-
ember.

— Nem, nem, nem kap többet — ismétélé a
pénznélküli francia.

Ez alatt a Vespasian House szobalánya,
elfáradva a kapuban állástól, kijött a ház elé s
mindenáron hasznos akarván lenni, kezét az idegen
egyik csomagjára helyezte.

— Nem fogja addig megkapni, míg a
shillingemet meg nem fizetik, mondá a ko-
csis, szintén megragadva a podgyász fogan-
tyuját.

Ebben a kritikus pillanatban megjelent az
ajtónál az intézet számtan tanára. A podgyász-
ra kimondott vesztégár azonban megakadályozta
utjában.

— Mi baj? kérdezé a komoly ábrázatu
férfi.

— Engedjen meg, Sir, mondá a jólelkü
lányzó, ez a szemtelen kocsis itt álldogál és kö-
vetelőzik.

— Egy shillinggel többet kér, mint a
mennyit kialkudtunk, vágott közbe Mr. Barber.

— Többet kér, mint a mennyit kialkudtunk,
ismétlé a francia.

— Kocsis! mi az ördögöt várunk mi itt
ily sokáig, hangzott egy stentori hang a szekér
belsejéből.

— Az ördögbe, John, egész nap itt fogunk
álldogálni? kiáltott egy éles hang ugyanonnan.

Ha nem szállsz fel rögtön, én mindjárt le-
szállok, bömbölt egy másik hang.

Ezen válságos helyzetben az angol nevelő
félre vonta társát, s valamint sugott fülébe.

— Nem hoztam magammal pénzt, mondá ez

titást vonnak maguk után, hogy következményeik, a különben is általánosan nyomott viszonyok között szinte kiszámíthatatlanok.

Ilyennek mutatkozik a világ helyzete most az év végén: nagyon komolynak és szinte végzettségnek. Elégedetlenség idebenn, veszélyek kívül körös-körül: ebben a jegyben ér véget az esztendő és veszi kezdetét az új. Ha monarkiánk két állama egyet értene, a legnagyobb nyugalommal néznénk eléje mindannak, a mi jönni fog; az egymással való küzdelemben azonban minden kívülről jövő megrázkódás komoly veszélyeket hozhat. Ez a hibája a kormányoknak és a rendszereknek, melyeket azok követnek. Komoly idők, edzett, áldozatkész, nem pedig elégedetlen és korompált népeket kívánnak. Pedig, ha a jelek nem csálnak, az idő napról-napra komolyabb lesz. Adja az ég, hogy a kormányok hibái ne bosszulják meg magukat súlyosan a népeken!

A közigazgatási bíróság.

Az újév elején kezd meg működését az a hatóság, a mely közigazgatási ügyekben a legfőbb fórum. A hivatalos lap tegnap megjelent száma felvilágosítást nyújt az iránt, milyen lesz az új bíróság ügyrendje, mikor lesznek ott a hivatalos órák, hogy történik a bírósághoz való ki nevezés, milyen a beosztás, a fizetés, a hatáskör, a felügyelet, milyenek a fegyelmi bíróságok, a segédhivatalok, minő az elintézés módja és minők lesznek az átmeneti intézkedések.

A pénzügyi közigazgatási bíróság ugyanis 1897. január 1-én megszűnik és annak teljes személyzete, jelenlegi rangjával és illetményeivel a közigazgatási bíróságba olvad be, esetleg a pénzügyminiszteriumba visszarendeltetik, azok az ügydarabok pedig, a melyek itt ez év december 31-ig el nem intéztettek, január 1-én a közigazgatási bírósághoz tételnek át és itt fognak elintéztetni.

Az ujonnan kreált közjogi bíróság részére most alakítják át a régi Fortuna-épületet. A budai várnak ez a régi épülete egy izben már szolgált törvénykezési épületül, a míg ugyanis a jelenlegi alkotmány-utcai törvényszéki palota fel nem épült, ott tartották az összes bünyügyi tárgyalásokat. A hires, sárga épületet a törvényszék kihurczolkodása után hivatalos helyiségnek alakították át, míg most a közigazgatási bíróság felállításánál ismét szükség volt rá. Az átalakítási munkálatokat a jövő hónapban fejezik be, a mikor is rögtön beköltözik helyiségébe az ujonnan alakult bíróság. Az egyes szobák bizottsági és tanácskozási termek már most ké-

szen vannak; azzal a komoly, méltóságteljes berendezéssel, a mely a magas, teljesen független bíróságot megilleti.

A közigazgatási bíróság első ülése valószínűleg január 22-én lesz, a mely előtt ünepeles Te Deum-ot hallgatnak a vár-kápolnában. A bíróság hatáskörébe vágó különböző ügyeket most csoportosítják a minisztériumokban.

Eszt és erkölcs.

(B. H.) Csodálatos az emberi lélek, érzéseinek és tehetségeinek mértéktelen sokaságával. Bölcselkedő buvárok sok ezer év óta fürkészik törvényeit, megszerkesztik, mint a hogy grammatikusok a nyelvet szabályokra fölosztják, mégsem jutnak soha a lélektani tudomány végére, sem a lélek eredetére, sem céljára, sem az emberi nem fejlődésének hatáira. A köztudat régen megállapította, hogy különbség van gondolat, érzés és akarat között, bár ha mindenkiben szorosán összefüggnek. Az érzésben gyökerezik az erkölcs, az észben az ismereteknek logikai felhasználása, az akaratban a jellem. Kölcsönös hatásban vannak ezek egymásra, mert hol az ész uralkodik az érzésen, vagy az érzelmek befolyásolják a gondolkodást, vagy a jellem határoz mindkettő felett, s valamint az egyénben a vele született tehetségek fejlődnek és nevelődnek, s az életviszonyok szerint átváltozik maga az ember, hasonlóképpen a népek, a nemzetek és az egész emberiség folytonos fejlődésben halad előre műveltségében, erkölcsében, Isten tudja hová.

Természettudósok, régészek, föld és népleírók s hisztikusok foglalkoznak az emberiség állapotával. Megfigyelték a vadonban és távol szigeteken elhagyott népek életét, a kőkorszakot és a történetelőtti időket, a félcivilizációt és az öntudatos népet keletkezését, a különböző civilizációkat keleten és nyugaton s ezeknek fokozatos emelkedését a jelenkor szédtő magaslatáig. Egy hires angolíró, Froude, arra a meggyőződésre jutott, hogy erkölcs és ész nem együtt nőnek a nemzeteknél, sőt haladásukban gyakran egyik a másikat letolja. Nem is ugyanazok a tényezők fejlesztik értelmiségét, vagy közérkölcseit, s a megzavart egyensúlyt nem azok állítják helyre, kik a zavart fölidézték.

Az emberi haladás legtöbbet köszönhet a kutató ész találmányainak. Arisztotelesztől Edisonszig a legkitünőbb tudósok, fölfedezők és feltalálók irányították a szellemeket kezdésre, és a népek kezébe adták az eszközöket a vagyonszerzésre, a közművelődésre és intézményeik

alakítására. A nemzetek észbeli fejlődése tehát a magasabb értelmiséggel bíró felsőbb osztályokból indul ki, melyek iskolai magasabb képesítést nyervén, a haladás eszközeit bírják, a társadalomban vezetnek és az államhatalommal rendelkeznek.

Bámuljuk az ész erejét a tudományokban, a találmányokban, az intézményekben és az államban, s hálás tiszteletet nyilvánítnak az ész órási előtt, kik az emberiségnek legnagyobb jóltevői lettek. Az ész, mint most. máskor is nagy forradalmakon vezette át az emberiséget, akár Nagy Sándor görög civilizációját, akár a római katonai és jogállam hódításait és nemzet-alapításait, akár Kolombusz és követőinek utazásait és gyarmatításait veszik tekintetbe. A jelen század kiaknázza az egész természetet és mindentudást az emberi nem szolgálatára.

De most tekintsük a dolognak másik oldalát. Hogyan viszonylik az ész fejlődéséhez az erkölcs? A magasabb osztályok élvezetében vannak a vagyonnak, a hatalomnak s a társadalmi állás méltóságainak, pénzük is van, idejük is van az élvezetekre, kedvüket követhetik, szándékaikat megvalósíthatják. A műveltség a lukzust megszokja és táplálja, hatalom az embereket elkényezteti s a tudás argumentumokkal szolgál a könnyelműségnek, mentséggel az erkölcstelenségnek, fölment a vallás kényszere alól s elbizakodottá teszi az embert.

Következnek tehát a társadalmi bajok, sokféle nemc az erkölcsi romlásnak, melyekhez a gazdaság és az uralkodás szolgáltatja az alkalmat.

Az erkölcs tehát nem halad előre párhuzamosan az ész vívmányaival, sőt inkább ezek elől gyakran háttérbe szorul. Es a felsőbb osztályok — ugymond Froude — nem alkalmasak erkölcsi reformok eszközzésére s nem hajlandók az emberiség erkölcsi haladásának előmozdítására.

Mikor a nemzeteknél bekövetkezik az erkölcsi süllyedés, akkor épp oly szükségessé válik a morális regeneráció a népek megmentésére, mint az a haladás, melynek képét festettük. Az emberiség elsüllyedne fajtalanságban és becstelenségben, a társadalom kettészakadna urakra és rabszolgákra, az állam a zsarnokok tulajdona s a nép ezeknek prédája lenne, ha az erkölcsi egyensúly helyre nem állana.

Az erkölcsi haladás csak alulról származhat, Keletkezik az alsóbb osztályokban és ugyanott terjed, míg felül nem kerekedik s lelki tartalmával a felsőbb osztályokat is meghódítja. Oka ennek egyszerűen az, hogy az alsóbb osztályok érzik inkább a nyomást, s nem léven módjuk az élvezetekre, inkább megtartották az emberi természet egyszerűségét. A munka elfoglalja őket, a szabad természettel sürűbben érintkeznek. Töle függenek, testileg épebbek lelkileg hiszékenyebbek és fogékonyabbak. Közülök támadnak a vallásalapítók és szociális reformátorok.

Hogy Magyarországon most az erkölcsi regenerációra szükség van, tagadni senki nem fogja. Honnan, hogyan, ki fogja azt eszközölni, hiába kérdeznők.

Távirati tudósítások.

A kiegyezési tárgyalások.

Budapest, decz. 30. (Saját tud. távirata.)
A miniszterelnöki palotában megkezdtek a két kormány tagjai a kiegyezési tárgyalásokat. A tanácskozásban részt vettek: báró Glanz, Gutenberg osztrák miniszterek, Bánffy Dező báró, Lukács László, Darányi a magyar minisztérium részéről. A bankszabadalom ügyében a tárgyalásokat január 4-én Bécsben folytatják.

Ebéd az udvarnál.

Budapest, decz. 30. (Saját tud. távirata.)
A bécsi császári palota márványtermében — mint tudósítónk jelenti — tegnap délután ebéd volt a melyben részt vettek: Lozé és Nedunbej

s fejét rázva sietve am ott hagyta az érdekes csoportot.

Nem állhatok itt egész nap, tört ki ekkor a kocsis, kifogyva minden türelméből.

— Pokoli hunczut eb vagy, felelt Mr. Barber idézvé ezt a klasszikus angol mondatot. A francia gépiesen ismételte utána.

— Hála az istennek és az ő jóságának, kiáltott most a szobaleány, itt jó a direktor ur; s valóban, a kitűnő pedagógus méltóságteljes léptekkel közeledett. Ajkai vastagok voltak s hatalmas dupla tokája erősen remegett.

— Nos, nos; miről foly itt a szó? Csendet kérek!

— Egy shillingre várok, felelt a kocsis.

— Azt állítja, hogy mi egy shillinggel tartozunk, mondá a francia.

— Phü — phü — mondá a vastag ajku és kettős tokájú gentleman. Fizesse meg a követelt összeget s felebbezzon a hatósághoz.

— En is így vélekedem, Sir, szól az angol tanító, de — s ezzel ajkait titokzatosan az igazgató fülelhez illesztette.

— Csekélység, mondá az igazgató. Tiszta zsarolás az egész, — de kifizetem, — s ön majd orvoslást fog keresni ezen piszkos követelés miatt. És mialatt így szólott, a tekintélyes férfiú üres mellény zsebébe sülyesztette mutató ujját, azután a másikba s így tovább, de minden nagyobb eredmény nélkül. Csupán egy köteg kulcs és két darab gyömbér cukor került elő.

— Furcsa, szólott most a direktor, azt hittem, van nála pénz. A kocsis szóljon be holnap a Vespasian Huseba, — vagy várjunk — a gazdasszonyom. Mrs. Plunner! kérem, jöj-

jön gyorsan ide s egyenlitse ki ezt a kis követelést.

Vajjon volt-e Mrs. Plunnernek egy shillingje, vagy nem, azt csupán Mrs. Plunner tudta; mert ő nem ereszkedett le annyira, hogy kesergélt volna; — s ha nem volt neki bizonyos, hogy ő nem jött zavarba. Megpróbálta egy coup de main-nel segíteni a dolgon. Hirtelen fölkapta az egyik csomagot, s mozgósította a cselédet is, hogy hasonlóképpen tegyen, harsány hangon imigy kiáltva:

Gyönyörű dolog, mondhatom, egy hitvány shillingért! Ha annyira veszekedik érte, akkor beszélhet holnap, s majd megkapja, — azt hiszem, a Vespasian House nem fog el szaladni. — De én miattam igen, felelt a hajthatatlan kocsis, mindegyik kezével megragadva egy-csomagot.

— John nagyon meg fogunk késni, kiáltott a lady a kocsiában. Lekésem az ebédéről, ordított a Jupiter tonans. Ami a harmadik utast illeti, az végre lemondott minden veszekedési jogáról.

— Mit csináljunk? mondá kétségbeesve az angol tanító.

— Azt csak a jó Isten tudja, mondá a szobaleány.

— En idegen vagyok ebben az országban, kiáltott a francia.

— Fizessen! szól röviden a kocsis.

— Hát itt van, vérszopó, mondá Mrs. Plunner, ki e közben megfordult a házban; de hogy ezt a schillinget ő maga csinálta-e, vagy aláírás útján gyűjtötte a tanítványok között, azt csak a holdban tudják.

nagykövetek, báró Borsgráf. gróf Szprunek Klaparéda, báró, Podevilsz, de aszevedő követek és Manósz görög ügyvivő.

Goluchovszky kihallgatása.

Budapest, decz. 30. (Saját tud. távirata.) A király tegnap délután hosszabb kihallgatáson fogadta Goluchovszky külügyminisztert.

A német császár Magyarországon.

Mohács, decz. 30. (Saj. tud. táv.) Frigyes főherczeg itteni birtokosnak jószágkormányzójához értesítés érkezett, mely szerint Vilmos német császár a nyár folyamán hosszabb ideig a főherczeg vendége lesz.

Vasuti katasztrófa.

Budapest, december 30. (Saj. tud. táv.) Véres szerencsétlenség esett meg ma délután a rákosi körvasut tehervonatával. A vonat kisklőtt és a kocsik egymásra estek. A vonatvezető még idejekorán leugrott a vonatról, de a rajta levő munkások közül többen súlyosan megsérültek és kettő közülök: Schwarcz Antal és Szücs Mihály a helyszínén meghalt. Hat kocsi teljesen szétzúzódott. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a vonat végzetes tévedés folytán csonkavágányra jutott. A mentők még ma este kivonultak a szerencsétlenség színhelyére és a sebesülteket a Rókus-kórházba szállították. Megindították a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy nem vétkes gondatlanságból eredte a katasztrófa.

Athelyezett huszárezred.

Budapest, decz. 30. (Saját tud. távirata.) Bécsi távirat szerint a Sopronban állomásozó Nádasdy huszárezredet a nyáron Bécsbe helyezik át.

Andrée expedíciója.

Budapest, decz. 30. (Saját tud. távirata.) Párisból táviratozzák, hogy Andréétől Stockholmból levél érkezett, a melyben a sarkutazó jelenti, hogy legközelebb megvalósítja az éjszakai sarkra tervezett lég-hajó utját, nem törődve azzal, hogy két francia ember ugyancsak léghajón szándékozik az éjszakai sarkot elérni.

UJDONSÁGOK.

Napról-napra.

Az éjféli pezsgő.

— Szilveszter est. —

Szilveszter estjén sok rossz viczcet mondanak és sok rossz pezsgőt isznak. A rossz pezsgő mindenestre jobb, mint a rossz vicz: attól az ember csak főfájást kap, emettől meg gyomorrákba esik.

A rossz viczcetek közül egy párat mutatoba közlünk. Közegészségügyi szempontból talán ártunk vele, de legalább nehányat elrettentünk az elmondástól. Aztán jobb, ha a rosszon előbb tul esünk. Tehát:

Az első négyes után Batiszt Terka nagyságot Gérok Ferencz ur fölkéri egy tánczra. Batiszt kisasszony szellemes, (mint mindig) és szellemességét ezutal a következőkben ragyogtatja:

— Az idén nem tánczolok magával... majd a jövő évben.

Gérok ur fanyaran mosolyog és azzal a vigasztaló tudattal távozik, hogy mindnyájunkat érhet baleset és rossz viczc.

Más:

Éjféli után, a szupé alatt Brokát Aranka nagysám süteménnyel kínálja Bók Szevér urat. Szevér ur is szellemes (mint mindig) és szellemes méltatlankodással szól:

— Ej nagysád, hát ilyen süteménnyel kínál engem... hiszen ezt még a múlt évben sütötték!

Brokát Aranka kisasszony a kénytelen mosolyt fölhasználja egyuttal arra, hogy piczi fogait mutogassa, és azt mondja magában, hogy a boldogságért és a második négyesért áldozatot is kell hozni.

A rossz pezsgőkből legnagyobb sajnálatunkra, mutatót nem adhatunk, mert azon esetben felől lenne,

hogy előfizetőink közül csak a tiszteletpéldányosok maradnának meg. Ámbár a rossz pezsgő még igazságosabb is a rossz viczcetnél: a pezsgőt soha más nem szenved, csak az, a ki issza.

Egyébként pedig a pezsgőt arra szokták használni, hogy éjjelkor kociztsanak vele. Valaki poharat emel, és egyik szemével az órájára, a másik szemével a pezsgős üvegre néz, és beszél holmi magasztos, fenséges, de alapszabán véve üres dolgokat, szavakat, mondatokat, a míg az óra uem üti a tizenkettőt; akkor elhallgat és isznak. Mért éppen tizenkettőkor? Azt mondják, hogy abban a pillanatban adja át tizenkét hónap restanciáját egy öreg ur egy kiskorú gyermeknek, a ki különben sokkal fiatalabb még, semhogy a hivatal vezetésére képes legyen. Igen, de ki látta ezt az installációt? A képes újságok rajzolóin kívül senkisé; azok pedig erről a jelenetről ugyan ott csinálták a helyszíni fölvételt, a hol a resiczai bányaszerencsétlenségről. Aztán hogy ragaszkodnak a tizenkettőhöz. Mi történnék például ha ép akkor, a mikor a magasztos és fenséges ur poharát a jelen perczben beköszöntő új esztendőre akarná üríteni, valaki így szólna:

— Bocsánat, uraim... az az óra husz percczel késik... Már rég elhagytuk ezernyolczszázkilencvenhatot...

De hogy így, hogy csupa viczcetéről és pezsgőről (ha mindjárt rosszakról is) van szó, annyi bizonyos: kedélyes ficzkó az öreg Szilveszter. Lump, részeges, viveur; a szentek közé is azért nem juthatott, mert mást is iszik, mint a Léthe vizét. De bőven kárpótolta magát azáltal, hogy Noénak királyi kamarása lett. Noé kamarájában pedig tudvalevően nincsen szóda viz.

Hogyha bővebbi életrajzi adatokat akarnak felőle, szolgálhatunk vele. Szilveszter agglegény; az ő ifjúságában a hozomány nem divott, vén fejét pedig nem akarja bizonyos állatok fejdiszeivel fölékesíteni.

— Eh, ugyse élünk már sokáig...

A miben igaza van az öregnek, mert csak egy napig él. Az éjjel már az ő bucsuztatója. Hanem szeretik is Szilvesztert kollegái a nőtlenységben. Hiszen hogy is ne. A karácsony alkalmával tömérdek csipkelődéseknek voltak kitéve a férjek és család-apák részéről:

— Látjátok, garzón emberek, itt a boldogság... Szerető nő, vidám gyermekek, a kiknek öröme többet ér mindennél... Ez itt az élvezet. Ti meg csak lumpolatok a kocsmákban és ödöng-jetek a kávéházakban — egyedül...

Szilveszterkor pedig így ríposztolnak az agglegények:

— Látod, vén papucshős, ez itt az élvezet!... Reggel négy órakor vigan mulatni, törni a poharakat és pofozni a cigányt... Ez a passzió! Te pedig, a kinek már tíz órakor haza kellett a feleségeddel menni, csak szenderegj és álmodj szépeket arról a mulatásról, a mit mi véghez viszünk...

Van Szilveszternek még egy szép jellemvonása. Az ő órájában az ember elfogadhatja a boldog új évet, a nélkül, hogy az valamijébe kerülne. Furcsa is, hogy az új év boldogsága azon kezdődik, hogy az ember félhavi fizetését kénytelen szétosztani azok között, a kik a legnagyobb keserűségét okozták: a szabó, a ki minden héten a nyakunkra jár a számlával; a házmester, a kinek éjjel kilencszer csöngöttünk, a míg kiméltóztatott nyitni a kaput; a kéményseprő, a ki úgy megcsinálta a kályha csövét, hogy a szoba valóságos hufüstölő; a postás, a ki rendszeren egy hét múlva kézbesíti a pénzeslevelet, ezek és mások, azon elnézés fejében, a melylyel az elmúlt évben irántuk viseltettünk, kórusba mondják:

— Boldog új évet kívánunk!...

Némelyek ilyenkor egy rossz viczcet ríposztolnak, a minőt még Szilveszter estjén se mondanak. Mosolyognak és így szólnak:

— Viszont...

Renard.

Tartalékosok napja.

— Az »Armee-Verordnungsblatt« közléséből. —

A hivatalos lapoknál unalmasabb nyomtatvány nem létezik a világon, hacsak valami kiváló esemény nem ad nekik aktualitást. Hanem akkor aztán kapóssá válik, kapósabbá mint a Marczel Prevost, meg a Herczeg Ferencz regényei. Mindenki, talán meg a leányok is azt olvassák. Hogy is ne! Hátha ő, az a bizonyos ő is érdekelve van a kinevezések által?

Kétségtelen azonban, hogy legkapósabb valamennyi hivatalos lap között a hadsereg »Rendeleti Közlöny«-e, így az esztendő vége felé. Ekkor derül ki ugyanis, hogy a mélyen tisztelt frájbilligós urak micsoda elismerést kaptak onnan felülről, amiért egy, esetleg két esztendeig viselték a sárga pertlit.

A hadsereg »Rendeleti Közlöny«-ének tegnapi száma nagy szenzációt keltett mindenfelé. A kávéházakban megakadtak a tarokk- és krágli-pártik, hogy egy pár perczre helyet adjanak a kíváncsiságnak, mely nem férfiúi erény ugyan, de adott alkalmakkor megér legalább egy kadét-örmesteri sarzsit. A kávéházi asztaloknál tegnap valóságos gomolyakba gyűrődött a fiatalság, mely óhajtvá várta a tiszti-rangot a tartalékban. Az »Armee-Verordnungsblatt« tegnapi száma valóságos vaskos könyv s a minket érdeklő alábbi kinevezéseket tartalmazza:

Ő felsége a király tartalékos hadnagyokká nevezte ki a következő hadapród tiszthelyetteseket:

Unterreiner Jánost, Winter Art-hurt, Ransburg Sándort, Herrling Gyulát és Reich Pált, a csász. és kir. 33-ik gyalogezredben, továbbá Verbos Nádort a 31. ezredben; — a lovasságnál a következő tartalékos hadapródokat; Aich György, Georgievics Markót, Pausz Gézát és Plausic Aladárt a csász. és kir. 3-ik huszárezredben; — a vonatcsapatnál Laczay Gyulát tiszthelyettes.

Tartalékos kadéttiszt helyettesek lettek a következő tartalékos hadapródok:

Klieg Rudolf, Fikker Károly, Rosenthal Hugó, Domonkos Gyula, Rottár Sándor, Fried Ignác, Salacz Gyula, Fieischer Adolf, Szücs Géza, Gyöngyössy Iván, Balassa Tódor, és Gligoreszku György, a 33-ik gyalogezredben; — valamint a következő tartalékos altisztek: Husz Lipót, és Fiedler Imre, mindketten a 33-ik gyalogezredben.

Tartalékos hadapródok lettek a következő, az idén végzett egyéves önkéntesek:

Dede Károly, Naményi Miksa, Wally György, Szöllőssy Jenő, Szántay Lajos, Amberger Jenő, Kell Lajos, Masztig Emil, Braun Ferencz, Raudbauer Nándor, Marossy Miklós, Angelina József, Fischer József, Gerő Armin, Altmann Ignác, Spitzer Jenő, Szathmáry Béla, Szabó Sándor, Verzár Béla, Szalay Kálmán és Pavlas Kálmán, a csász. és kir. 33-ik gyalogezredben; — Vásárhelyi János a 7-ik hadtest tüzérezredben és Hindy Attila dr. a 7. tüzérezred tábornok.

* Az év utolsó napja van ma. Egy közönséges, eseményekben szegény esztendőből is nehezen bucsuzunk és a meghatottság vesz erőt rajtunk, mikor berekesztjük az évnek számadását, hogy levonjuk belőle a tanúságot: jót vagy rosszat hozott-e? Most egy nevezetes évtől válunk; a millenium nagy jubileumának esztendejétől, annál érzékenyebb tehát az elbucsuzás. Sok viharral, nagy hullámverésekkel gazdag év volt, melynek a dárídói, ünneplései, banketjai és felvonulásai összes fényükkel se voltak képesek eltüntetni azt a sok árnyékot, a mi hazánk egét borította és borítja. Szép volt, nagyon szép volt az ünneplő nemzet képe s az feledhetlen lesz előttünk mindenkor, de csunya, nagyon csunya volt az, a minék a zajába az ünneplés belefűlt: a választásoknak az az időszaka, melynek hatása alatt zárul az esztendő. És valamint nagyban, a nemzet és az ország életében így követte egymást a jó és a rossz, ugyanígy volt az kicsinyben is, a kisemberek világában. És bizony, ha mérleget csinálnak, nem kell pesszimistáknak lennünk, hogy a veszteségi számlát találjuk nagyobbak a nyereségénél. De hát az emberi természetnek az a tulajdonsága, hogy a keserű tapasztalásokkal szemben a jobb jövővel vigasztalja magát. A romokra repkény kapaszkodik, a sötét multat derültté teszi a remény. Ilyen reményekkel veszünk bucsut a haldokló évtől, bár nem tudjuk, bete,

jesednek-e azok s hoz-e reánk boldogságot, elégedettséget a jövő, melynek sötét fátylát újév napján lebbentjük fel. Higgyük, hogy igen; fedjük a múlt év baját-gondját és köszöntsük könnyű szívvél az új esztendő.

* **Szilveszter a templomban.** Haldoklik az esztendő; az utolsó nap a maga szürkességében olyan mint a tuberkulotikus beteg végső, hurutos hörgése. Az év megöregedett; hajlott vállai nem bírják már az uralkodást, át kell hogy engedje a koronát az új évnek, a fiatalnak... Ezt az aktust az emberi szívek áhitatos ünnepe előzi meg otthon úgy, mint a templomokban. A minoritátyák templomában ma délután öt órakor szentségkítéssel ünnepélyes istentisztelet lesz, mely után Kiss Gyula polgári leányiskolai hittanár tartja az évet bucsuztató szent beszédet. A református templomban ma délután három órakor mutatja be Csécsi Imre lelkész a hálaadó isteni tiszteletet. Az ágostai evangélikus templomban Frint Lajos mutat be misét.

* **A nyugdíj-bizottság ülése.** A város nyugdíj-bizottsága tegnap délelőtt Salacz Gyula polgármester elnöke alatt ülést tartott. A bizottság a kérelmezők közül Kosztolányi Károly városi segéd tisztnek, a ki már 68 éves és már csaknem munkaképtelen, nyugdíjaztatását és Pinterics Károly városi rendőrnek végkielégítését fogja a legközelebbi közgyűlésen javaslatba hozni.

* **Az iskolaszék ülése.** Arad sz. kir. város iskolaszéke ma, csütörtökön délután négy órakor a városháza emeleti kistermében Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöke alatt ülést tart. Az ülésre ez uton is felhívjuk az iskolaszéki tagok figyelmét.

* **Templomrablás.** Békés-Csabán, mint lapunknak táviratozzák, szombaton virradóra a csabai római kath. templomba betörték s onnan az egyik persely tartalmát elemelték. A szentségtörő rabló, úgy látszik, ismerte a helyzetet és nem tartott a szomszédban levő rendőrségtől, mert mindenekelőtt a plébániából fejszét hozott és az utcáról a templom főbejáratát feszítette ki és sokáig kutatót a perselyek után, de az egyházfi, — a ki tegnap virradóra 55 éves szolgálat után, sajátosságos véletlen folytán meghalt, — a perselyeket titkos helyen a sekrestyében helyezte el és így a tolvaj csak egyet tudott megtalálni. Annak a tartalmát, mely egy-két forint lehetett, magával vitte. A rendőrség nyomában van a merész templombetörőnek.

* **A jövő évi Maros-szabályozás.** A folyam-mérnöki hivatalban most készülnek mindazon munkálatok tervei, a melyeket a jövő év folyamán fognak foganatosítani. A munkálatok tulajdonképpen Maros-szabályozások: ezek között van: a Konop község alatti szakasznak, a kálécsi völgy szakasznak, a benekarika is a Makó község határában levő kishajlasi folyam szakasznak szabályozása. Partvédmunkák a jövő év folyamára nincsenek tervbe véve. A terveket a jövő évi január 15-éig fölterjesztik a földmívelésügyi miniszternek.

* **Esküvő.** Weiss József aradi kereskedő jövő hó 10-én köt házasságot az aradi anyakönyvezetői hivatalban Frankel Ignác kereskedő leányával, Terézszel. A polgári kötés után a frigyet az aradi izraelita imaházban egyházi áldás fogja követni.

* **Két nap között.** Huszonnégyezer év óta december 31-én éjfélkor következik be a világ-egyetemben először az a helyzet, hogy a Föld két nap közé kerül. Eppen abban a pillanatban történik ez, amikor száz és százezer ajakról fog elhangzani, hogy: boldog újévet! Az egyik nap a délkörben a horizont alatt, a másik a délkörben a horizon fölött áll. Az egyik a mi rendes, ismerős napunk, a másik — amelynek Szíriusz a neve — messzi, messzi világok napja. Szíriusz pompásabb, nagyobb és fiatalabb nap, mint a mienk. Ha a föld Szíriuszhoz olyan közel volna, mint amilyen közel van a napunkhoz, akkor 154-szer annyi fényt kapna a Szíriusztól. A Szíriusz — a legújabb

mérések szerint — 220-szor olyan nagy, mint a mi napunk. Fénye sokkal erőteljesebb, mint a mi napunké és azért még egészen fehér, míg a mi napunk fénye már kissé sárgás. A Szíriusz a naptól való távolsága emberi számítással kilométerekben alig kifejezhető. A távolságot körülbelül ez az óriási száma a kilométereknek mutatja: 160,865,040,000,000. Es mégis, milyen közel látszik a szemnek a Szíriusz, a tiszta, szilveszteri éjszakán. A fénye másodpercenként 40,00 mértföldnyi gyorsasággal, nyolcz éven át vágat az űrön keresztül, míg földre jut. Mindenestre jó szimbolumnak magyarázhatjuk, hogy épen a mai generáció élheti meg azt a nagy ritkaságot, hogy az újév első, s az ó-év utolsó pillanatában a két napcsillagzat közé kerül a föld.

* **Egyházak statisztikája.** Az aradi róm. katolikus egyházban az 1896-iki év folyamán a születettek száma: 884; a 1895-ik évben 873; a szaporulat az idén: 11. Házaszágra lépett illetve az egyházi áldásban részesült 207; a múlt évben pedig 198; a szaporulat tehát 9. meghalt az idén 692; a múlt évben 771; az idén tehát az elhaltak száma 79-el kevesebb. Az aradi evang. reform. egyházban pedig az 1896 folyamán a születettek száma: 197, (fi: 116, nő: 81). Házaszágra lépett s egyházi áldásban részesült: 43 pár. Meghalt: fi 80, nő 68. együtt 148. Lelkek száma 4200.

* **Az anyakönyvvezető helyettesítése.** Az élet tömerdek kellemetlenségei közt nem áll utolsó helyen az, mikor az esküvő megtartása akadályoztatva van. A vőlegény frakkban, a menyasszony a mirtus-koszorúval és az uszályos fehér ruhában, a násznép teljes díszben, odahaza pedig már sütik a lakodalmra a pecsenyét, — a mikor hirtelen azt adják tudtokra, hogy nem esküdhetnek meg. Miért? Hiszen szeretik egymást, a szülők is beleegyeztek, a kihirdetés megtörtént, az iratok rendben vannak... Az anyakönyvvezető ur ezért meg ezért nem eskethet. — Talán a helyettese... Nincs helyettes kinevezve. — Szép szituáció. Minden megvan az esküvőhöz, csak a legszükségesebb nincs: az anyakönyvvezető. Most már menjünk haza sietve és mondjuk meg, hogy a pecsenyét ne süssék tovább, mert az esküvőt nem tarthatják meg. — Gyakrabban előfordult ilyen esetek következtében a belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, a melyben szigorúan meghagyta az anyakönyvvezetőknek, hogy a menyinyben fontos okok miatt helyettesítésről kell gondoskodni, ezt a járási főszolgabírónak sürgősen jelentésük be.

* **Pisztolypárbaj.** Nehéz feltételekkel megállapított pistolypárbaj folyt le tegnap Aradon, a csálai erdőben. Ellenfelek voltak: B. Miksa magánhivatalnok és H. Lajos hírlapíró. A felek kétszer lőttek egymásra harmincz lépés távolságról, öt-öt lépés avansszal. Sebesülés nem történt.

* **A lámpák összeírása.** Megirtuk, hogy a város a Ganz és társa cég ajánlatára tervbe vette, hogy a város petroleumlámpáit villamosokká alakítja át. Ennek folytán a petroleumlámpák összeírására bizottságot küldtek ki, a mely tegnap a Kiserdőben, a Leiningen utcában, a Miksa utcában és a radnai uton összeolvasta a lámpákat. A lámpák jegyzékét átadták a város műszaki irodájának, a mely az részletes ajánlattételre fölterjesztette a Ganz és társa cégnek.

* **A fanatikus.** Vannak rajongók, akiknek a lelkében meggyökeredzik egy, vagy más tudat, mely mániákus makacssággal kapaszkodik a szív, az agy, s az idegek titkos redőibe, hatalmába kerítve az embert a maga mivoltában. A babona is a fanatizmus egy válfaja, s a nép közt van elterjedve, mely kellő öntudattal nem bír. Most kisjenői levelezőnk ad hirt egy ilyen fanatikus embernek, Csatáry Mózesnek a viselt dolgairól. A nevezett tegnap Nagyzerinden volt, ahol épen temettek. S mivel a babona azt tartja, hogy aki a koporsóra lép, boldog lesz, Csatáry keresztül törve magát a gyászoló tömegben a ravatalhoz lépett, arra egy pillanat alatt felkuszott s rálépett a már beszegezett koporsóra. A körülállók rémülten nézték a jelenetet, de mire ámulásukból magukhoz tértek. Csatáry már eltűnt közülök.

* **Műtanrendőri bejárás.** A gyoroki és pulyi állomásnál épített vasuti kitérőnek és kibővítésnek tegnap volt a műtanrendőri bejárása. A bejárás a vármegyét Dálnoki Nagy Lajos főjegyző, Bolyos József aradi szolgabíró, az

államépítészeti hivatalt Baczó Frigyes főmérnök képviselte. A bizottság a kitérőket, nemkülönben az újonnan épített váltókat jóknak és megfelelőknek találta és átadta a forgalomnak.

* **Eltűnt szőlővesszők.** A csálai erdőben levő szőlőoltvány telepről háromezer oltás szőlővessző eltűnt. Mintha csak közös megbeszélés lett volna köztük, mind a három ezer, az utolsó szálig, lábra kelt és elszállt, akár az a mámor, a mely a rajtok termő szőlő borából keletkezik. Miután azonban valószínű, hogy a szőlők önmaguktól nem tűnhettek el, az eltűnt szőlővesszőket nem körözik a személyleírásokkal, hanem a tolvajokat nyomozzák. A szőlőoltások körülbelül kétszáz forint értéket képviseltek.

* **Egy község névváltoztatása.** Szepes-megye alispánja átiratban értesítette a vármegyét, hogy Pávlyán község nevét Szepes-Szentpálra változtatta.

* **Az újévi üdvözlések megváltása** címén a városi arhavaház alapjára adakoztak (második közlés.) A polgármester 14. számú ívéen (folytatólag): báró Bohus Zsigmond 10 frt, Bonts Döme 5 frt, dr Vertán Oszkár 1 frt, dr Barabás Béla 3 frt, Ganz és társa villamos világítási cég 10 frt, Virágh Lajos és neje 2 frt, Róth Zsigmond 5 frt, Probst Mihály és neje 2 frt, Dittrichstein Bernátné 1 frt, dr Perger János 2 frt. — A gáji alkapitány 19. számú ívéen: Kresztics Arzen 50 kr, Piroška 20 kr, Polonyi Mihály 40 kr, Neumann testvérek 5 frt, Post József 20 kr, Kocsik István 20 kr, N. N. 20 kr, Ferencz Árpád 1 frt, N. N. 20 kr, Krausz Ignác 50 kr, Kapp János 20 kr, Mannheim Pál 50 kr, Spádi M. 50 kr, Hell Béla 20 kr, Böhm Géza 50 kr, Madár András 20 kr, Braun Ede 1 frt, Wollner Gusztáv 30 kr, Neubauer 50 kr, Farkas 20 kr, Fuchs Arnold 50 kr, N. N. 1 frt, Dózsa 50 kr, Fuchs Ignác 1 frt, Gligoreszku 50 kr, Kohn László 1 frt, Alfandry Jakab 50 kr, Varesku L. 50 kr, Böhm Ignác 50 kr, Krausz 1 frt, Vaganek János 20 kr, Hetzer József 20 kr, Első aradi gyártelep részvénytársaság 3 frt, Leopold Gyula 50 kr, H. J. 2 frt, Csizmadia György 20 kr, Török Károly 20 kr, Viday Márton 30 kr, Papp Pál 20 kr, Billich József 20 kr, Farkas Samu 20 kr, Papp András 20 kr, Rezik Albert 30 kr, Buraj Imre, Kisslinger Ferenc 20 kr, Cseh Antal 50 kr, Balits József 30 kr, Csillag 30 kr, Luck József 60 kr, Handl Rupert 20 kr, Pika József 1 frt, Pakurár Simon 20 kr, Madarász Antal 2 frt, dr Horváth János 1 frt, Szabó Géza 1 frt. — Az aradmegyei takarékpénztár 7. számú ívéen: Dániel Gergely 5 frt, Hász Sándor 5 frt, Wadowszky Gusztáv 5 frt, Heeger Ernő 1 frt, Ring Géza 2 frt.

* **Gyári szerencsétlenség.** A maros-szlattinai »Union« vegyészeti gyárban Boka Dániel krasznai illetőségű munkással súlyosabb szerencsétlenség történt. A mint az egyik kazántermen áthaladt, egy forró folyadék kál telt kádba esett, a melyből alig birt a maga erejéből kimászni. A baleset alkalmával súlyos égési sebeket szenvedett. Az égésnek saját vigyázatlansága volt oka. Boka különben biztosítva volt baleset ellen. Az aradmegyei kórházba szállították.

* **A magyarosító dal.** Hogy jó gondolat volt a dal ütemeit a magyarosítás céljaira felhasználni, két németajku dalos egyet példája bizonyítja. A mi a tanítással, társadalmi érintkezés és más ily eszközökkel nehezen, vontatottan megy. — azt a dal mintegy játszva teszi meg. A magyaros dallommal együtt a magyar szó is lelkébe huzódik az idegen ajkunak és a dallammal együtt tisztábban tanulják meg a magyar beszédet, mintha másként tanulnak. Arad-Szent-Mártonban — mint lapunknak onnan írják buzgón végezi magyarosító munkáját a nemrég alakult »Kölcese« dalosegyet. A dalosegyet, a mely Schelbach János községi tanító vezetése alatt áll harminczhat, csupa németajku tagból áll, a kik valamenyen nagy lelkesedéssel és szorgalommal tanulják a magyar nótákat. Legelső ízben a község plébánosának Hunyadi Jánosnak nevenapján volt alkalmuk nagy igyekezetök eredményét bemutatni. A dalárda a plébánost fényes szerenáddal lepte meg, a melyen kizárólag magyar dalokat és meglepően tiszta kiejtéssel énekeltek. Ugyanezen alkalommal mutatkozott be a hasonló misziót hirdető, s szintén németajku mácsai dalárda, a mely Weitz József tanító dirigálása mellett szintén csupa magyar nótákat énekelt. Az ünnepelt plébánost, valamint a többi jelen voltakat meg lepte a két dalárda sikere, s ennek többen kifejezést is adtak. A plébánost Karl Márton földbirtokos az arad-szentmártoniak, Schölle

Antal a mácsaiak nevében felköszöntötte. A plébános dus vacsorával látta a derek sváb dalosokat, a kik az est folyamán még többször énekeltek — de mindig csak magyar nótát! — Egy harmadik magyarosító dalosegyet alakításáról is értesülünk. Elekről jelentí tudósítónk telefonon: Az itteni társaskörök kebelében felmerült egy magyar férfi dalárda létesítésének eszméje s élénk visszhangra talált. A mozgalom megindult, s már eddig is számosan jelentkeztek tagokul a dalárdába, melynek létesítésén Steigewald Károly itteni tanító buzgolkodik leginkább.

* **Megválasztott aradi mérnök.** Az aradi mérnöki hivatalban sokáig dolgozott Tamásy József mérnök, aki legutóbb a törvényhatósági utak törzskönyvelését végezte el teljes megelégedésre. — Tamásyt, mint értesülünk, Kassa város törvényhatósági bizottsága városi kisegítő mérnökévé választotta meg. Tamásy új állását január elsején foglalja el.

* **Világlátott karácsonyfa.** A fenyőfák közt, a melyek a havasokból leszállanak karácsony ünnepére s hosszú sorban elindulnak a családi tűzhelyek felé, valószínű, hogy a leghosszabb utat az tette, melyről most hírt adunk. A vasúti postának hivatalnokai kapták az északi tenger tájékaról. A Seepost Newyork — Bremen postatársaság egyik német hajója, a mely a brémai kikötőben vesztegelt, megemlékezett a száguldó vonatok postásairól, a kik a karácsony ünnepét is kénytelenek utazással tölteni. Feladott hát a bréma-hannoveri postára egy karácsonyfát, azzal az utasítással, hogy tovább adják Hannover, Magdeburg, Lipse, Drezda, Prága, Bécs, Budapest, Orsova, Bukarest irányban, le egészen a Fekete-tengerig. A postások mindenütt nagy örömmel fogadták a vándorló karácsonyfát, mindegyik agatott valami újabb diszt, cifraságot és mire Budapestre érkezett, már szinte roskadt a sok, gazdag díszítéstől, Innen tovább küldték Konstantinápoly felé.

* **A szegedi panama.** A nagy port felvert szegedi nyomtatvány szállításánál elkövetett csalás ügyében a fegyelmi választmány tegnap tartott ülésében hozta meg ítéletét. A fegyelmi bíróság Huszka Lajos elszámvevőt csalás és hamisításért hivatalvesztésre ítélte.

* **A sertészárlatok.** A sertészárlatok dolgában ez évi október hó 2-án kiadott rendeletét most a földmívelésügyi miniszter egy jelentős pontjában megváltoztatta. Az eredeti rendelet szerint a sertésvészes községekkel szomszédos és járványmentes községekre is ki kellett terjeszteni a zárlatot. Ez utóbbiakra a földmívelésügyi miniszter megszüntette a zárlatot, a minek folytán a tulságosan megszorított sertés forgalmat jó részben szabaddá tette.

* **A harcias Gyengék.** Három Gyenge, Mihály, Ágoston és János aradi és Gellér András arad gáji vasúti alkalmazott karácsony másodnapján átutaztak Szentleányfalvára, hogy ott nagy vérszomjuk lecsillapítására néhány fejet beverjenek és néhány nyakat kicsavarjanak. Ily irányu tevékenységük legalkalmasabb terepén maúl az akkor tartott táncmulatságot tartották. Nagy aplommal be is köszöntöttek és nem is késtek annak enuncziálásával, hogy itt nem fognak tovább mulatni, mert itt ők az urak, ők, a Gyengék és Gellér András. Az erre kelet kezett reakcióra azzal feleltek, hogy a mulatókat ütogetni és fojtogatni keztek Veres János, Veszpréni János és Csépai Mátyas odával és Braun János eleki lakost hatalmasan püfölgették és Csépai feleségét, a ki a tánc alatt kiszolgált poharakkal és palackokkal dobáltak. A kitört nagy zavarban senki se ment a garázda vendégek lecsöndesítésére, — a rémület pedig annyira fokozta azok vérszomját, hogy kirántották késüket: »A ki hozzánk mer nyulni leszurjuk, mint a kövér malacot!» A türkölbelül éjfélig tartott, a mikor végre lecsillapult a verekedők harczvágya. Termézetesen a mulatság folytatásáról szó se lehetett; azt egészen tönkretette a négy vasutas, a kiket följelentettek az aradi főszolgabírósnak.

* **Nyilvános köszönet.** Weinberger János ur sziveskedett az aradi izr. leányiskola szegény tanulóinak számára hat pár új téli cipőt adományozni, miért is a részesültek nevében hálás köszönetet mond Neumann Ármán igazgató.

* **Osszeégett cseléd.** Borossebesen, mint ottani levelezőnk írja Bienenstock Lipót kereskező háza kigyuladt. A tüzet késő vették észre és mire az oltáshoz fogtak, már az egész

ház lángban állott. A házbellek is későre vették észre a tüzet és alig tudtak kimenekülni a lángok közül. A menekülés közben Szabó Mária cseléd ruhája tüzet fogott. A menekülés alatt nem volt idő a ruha oltására gondolni és a nagy sietségben a leány összeégett. A szenvedett égési sebekben pedig málelehalt.

* **Az utolsó két nap viczeze.** Mindenik nap megtermi a maga szenzációját és a maga vicczét. A szenzációt kiírják az újságokban, a vicczek meg többnyire ott mennek veszendőbe, a hol születnek: a pikkoló vagy a kláber mellett, vagy a dohányzó szobában. Ha az ilyen vicczeket mind meg lehetne menteni, az élcslapoknak sokkal több lenne az anyaguk. Az utóbbi napok alatt is tömérdek rövideltű adoma került napvilágra. Nem áll utolsó helyen közöttük az alábbi, a melyet tegnap mondott el a város egy kedélyes bácsija a kláber mellett.

— Nem hallottátok? Egy asszony a Pernyáiban egy szörnyszülöttet szült. Képzéjétek: annyi szeme van, a hány nap ebben az évben,

— Ugyan ne akarj ilyesmit elhitetni velünk. Már hogy férne el háromszázhatvanöt szem egy kis gyermekfejen.

— Háromszázhatvanöt szeme? Hát hány nap van még gbben az esztendőben!

Tegnap huszonkilenczedike volt, a gyermeknek két szeme volt. a vicz tehát igazat mondott.

* **Halálos zuhanás.** Radnáról írja levelezőnk: A radna-lippai Maros-hídfő lábánál tegnap Ungszitincsic József corcolai (Dalmátország) kővágó munkás hulláját vértől elborítva csaknem a fölismerhetetlenségig összezúzva találták. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy Ungszitincsic a hidon ment át a hid tulsó végén vigyázatlanságból félrelépett és a kőtalpazatra zuhant, a hol azonnal meghalt. Halálát belső elvérzés okozta. Arra, hogy a szerencsétlen munkás öngyilkosságot követett volna el a vizsgálat során nem merült fel adat. Holttestét ma boncolják föl.

* **Lopások.** Világoson, mint lapunknak írják, Holländer Ignác aradi gabonakereskedő ottani magtárát hó 27-én éjjel feltörték és onnan nagyobb mennyiségű búzát elvittek. A tolvajok ismeretlenek, de a csendőrség nyomozása folytán akadt több gyanus oláh paraszt, a kiket letartóztattak, de a bizonyítékok hiányában megint fölmentettek. Magyarán Verner Simon regálebérlő pinczéjéből rövid idő alatt több hordó, kád, zsák, csap és egyéb ily tárgy eltűnt. A regálebérlő sokáig hiába kereste a tolvajt, míg végre a napokban sikerült megcsipni saját szolgájában, Vésza Konstantinban, a kinek lakásán az ellopott tárgyakat egy-kettőnek híján meg is találták. Vészát a csendőrök letartóztatták és a világosi járásbírósnak átadták.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legjobb mintázattal és színekben u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet** 35 krajczártól 14 forint 65 kr. méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a hához szállítva, mintákat postafordultával küld **Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 86

x **T. olvasóinknak** ajánljuk Gerő Adolf előkelő czépeszmestert (Budapest, Fürdő-utca 2.) kinek készítményei szoliditásukról és tartósságukról híresek. E jeles czégnél, mely 1870-ben alapítottott, folyton nagy választék van mindennemű férfi- női- és gyermek-lábbellekben, sőt mérték szerint is gyorsan és jutányosan eszközölnék megrendeléseket. Különösen ajánljuk fájós lábakra e czég orthopädi munkáit, melyekről az orvosok is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. Már két ízben a legmagasabb kitüntetés is érte Gerő Adolfot és néhai Baross Gábor minisztertől díszoklevelet is kapott.

x **Valódi orosz és amerikai sárczipők** (Galothen) valamint Columbus és minden más faj korszolyák bevásárlására ajánljuk Neoschil Alajos gummi különlegesség és aczélaruk gyári raktárát, Budapest, IV. Váci-utca 27. sz.

Irodalom, művészet.

Színház.

— A bányamester.

A »Bányamester« második előadása körülbelül üres ház előtt ment végbe. Az előadás valamivel jobb volt az elsőnél, a melyen különben is megérzett az a kimerültség, a mit

a karácsonyi tulterheltség okozott. Nagy derűséget keltett Hunyadi Jósának sikerült aktuális rögtönzése, abba a jelenetben, a mikor Zwackné magával vonszolja:

— Még elszóktet magával, akár a szép hercegnő a Rigó Jancsit!...

Tetszést aratott még a második felvonás-bao Láng Elek, Rontai Boriska és Fledő Boriska triója, ugyszintén Fledő és Dérijenő összevágó duettje.

Egyletek, társulatok.

I. aradi betegsegélyző.

Az »Első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet« elnöksége ma, csütörtökön saját helyiségében (Szabadságtér 11. sz. I. emelet) választmányi ülést tart, mely alkalommal új tagok is felvétetnek. Az elnökség.

Törvénykezés.

Tizenkétévi fegyház.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, decz. 29.

Ritka elvetemültséggel követte el Kodreán Juon Liczu nadabi lakos az anyosának meggyilkolását. S mikor már beleesett a véres bűnbe, oly egykedvűn vette a dolgot és rejtette el anyosának holttestét, hogy az ember azt hinné, hogy magva nincs benne a lelkiismeretnek.

Az eset az idei július 16-án történt. Kodreán az anyósához, Pécskán Marjuczához ment és ott közömbös dolgokról kezdtek beszélni. Hogy, hogy nem, a beszéd egyszerre heves fordulatot vett és Kodreán, a ki különben is heves természetű, nekiesett a tehetetlen öreg asszonynak, ütni, rugni és fojtogatni kezdte, majd annyira ment, hogy levette az asszony fejkendőjét, azt annak nyaka köré csavarta és megfojtotta.

Kodreán, a mint a gyilkosságot elkövette, egész csöndesen, az elvetemült gonosztevők nyugalmával befogott a köcsiba, ott minden felindulás nélkül lekaszált egy szekérderek szénát, kocsi-ra rakta és hazament. Az anyósa hulláját a széna közé rejtette, a kut mellől egy jókora kődarabot tett a kutra és a karauci pusztára hajtott. Ott kiszedte a széna közül a holttestet, a követ a nyakára kötötte és a pusztai kutba dobta.

Az öreg asszonyt estefelé keresték és hogy egész éjjel nem találták, a csendőrség nyomozni kezdett. A holttest előkerült a pusztai kutból. és a mint konstatalták, hogy gyilkosságnak lett áldozata, a gyanu azonnal Kodreánra esett, Kodreán érezte a körmén a paraszat és ő lépett fel méltatlankodónak: bejött Aradra Pop István ügyvédhez, hogy őt a csendőrök semmiért egyre üldözik. Még mielőtt az ügyvéd az állítólagos zaklatás dolgában valamit tett volna, a csendőrök elfogták Kodreánt, a ki a csendőrök előtt és vizsgálóbírónál beismerő vallomást tett.

A gyilkosságnak első végtárgyalása november 14-én volt, akkor azonban nem került ítélethozatalra a dolog s a végtárgyalást tegnap folytatták.

A tárgyalásokon Fábián Lajos elnökölt, szavazó bírák voltak Sarka Sándor dr. és Földes János.

A vádlott visszavonta a csendőrségnél és a vizsgálatbírónál tett beismerését. Azt mondta, hogy azt csupán kényszerüsből tette; a csendőrök addig fenyegették, ijesztgették, a míg magára vette a vétket, hogy csak megszabaduljon a zaklatástól. A vizsgálóbíró pedig a bonczte rembe hurczoltatta őt, és kényszerítette, hogy anyósa holttestét megcsokolja, és hogy a gyilkosságot beismerje.

A tárgyalás további folyamán azonban ezzel szemben erős bizonyítékok merültek fel, a mik bűnös voltára mutattak. Kiderült, hogy a gyilkosság előtt már több lopást, csalást és hamis esküt követett el.

Domokos László királyi ügyész a hosszabb vádbeszédben részletesen kifejtette azokat az indokokat, a melyek szerint Kodreán esetében a szándékos emberölés büntette forog fön. Kéri, hogy a törvényszék is ily értelemben mondja ki a bűnösséget.

Barabás Béla dr. védő meggyőző érvekkel igyekezett bebizonyítani, hogy a büntetést nem a szándékos emberölés, hanem csupán a halált okozott súlyos testi sértés alkalmazható, és a vádlott csakis ez utóbbi miatt ítélhető el.

A törvényszék az ügyész álláspontjára helyezkedett és Kodreánt szándékos emberölés miatt tizenkét évi fegyházra ítélte. Az ítéletbe a három hónapi vizsgálati fogság beszámítotott. A többi vád alól a törvényszék Kodreánt fölmentette.

Ugy a vádlott, mint a védő az ítélet ellen föllebezett.

Napirend.

Időjelzés. A központi időjelzési intézetnek távirati jelentése szerint mára a következő idő várható: Száz, fagy. Szabadsággharozsi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület) nyitva van mindennap d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 2 óráig 5 óráig — Bemenet díjtalan.

Kölcsény-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 és pénteken 11—12-ig. Helyiség polgári iskola, földszint. **Január 2.** A Kölcsény-egyesület második estélye. **Január 11.** Arad megye évnegyedves közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Január 31. Az aradi könyvnyomdászok zártkörű táncestélye a Központi szálloda nagy dísztermében.

Az „ALFÖLD”

előfizetési ára.

Helyben:	Vidékre:
gy. évre — 12 frt — kr	Egy évre — 14 frt — kr
fél évre — 6 — —	Fél évre — 7 — —
negyed évre — 3 — —	Negyed évre — 3 — 50 c
gy. órára — 1 — —	Egy órára — 1 — 20 c

Vonatok menetrendje.

Aradról indul.

Budapest felé: gyorsvonat 8.18 d. e., személyvonat d. e. 11.20, tehervonat d. u. 3.56, személyvon. este 9.35, sabára (péntek) délbén 12.—. Szolnokra vegyesvonat reggel 5.10. Tövis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., gyorsvonat 7.02 este. Soborsinig: gyorsvonat 2.30 d. u., Temesvárig: Személyvonat 20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.46 d. e., vegyesvonat 4.15 u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 6.35 reggel, 4.50 u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezőhegyesig: Vegyesvonat 2.20 délután.

Aradra érkezik.

Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 3.55 u., gyorsvonat 6.52 este, Csabáról (péntek) 7.— reggel. Szolnokról: tehervonat 9.10 reggel, személyvonat 7 este. Tövisről: vegyesvonat 6.54 reggel, gyorsvonat 8 reggel, tehervonat 10.50 d. e., személyvonat 8.55 este. Adáról: Tehervonat 3.12 d. u. Temesvárról: Vegyesvonat 10.43, személyvonat 3.44 d. u., személyvonat 10.34 u. Szegedről: Személyvonat 8.45 d. e., személyvonat 2 este, 10.25 éjjel. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.03 d. e., vegyesvonat 11.05 d. e., személyvonat 6.55 u. Mezőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

Közigazdaság.

A kereskedelmi kamarából.

— Teljes ülés, decz. 30-án. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara tegszerdán délután tartotta az évi utolsó ülést. Kristyó János elnöke alatt.

Napirend elején a szokásos elnöki bejelentések történtek meg; ezek közül kiemeljük, hogy elnökség a kezületbeli összes országgyűlési képviselőkhez megkeresést intézett a kamara állfelkarolt érdekeknek buzgó támogatása

Majd dr. Marschall Lajos titkár tett javaslatot a párisi világiállítás ügyében tárgyalásról, a kisipari hitelszervezés ügyének tárgyalásáról, a kolozsvári kamarai értekezlet határozatának megvitatásáról.

Azután két vásárrugy tárgyalatott. A kamara megengedni javasolja, hogy a brádi vásárok március, június, szeptember és december hónapoknak mindig a harmadik csütörtökjén tartassanak, ellenben Csermő község újabb kérelmét, hogy egy napos vásárja két napossá terjesztessék ki, újból elutasította a kamara, mert ezt a kiterjesztést legfeljebb a község vásárvámjövödelmeinek szaporítására irányuló vágy, de a közforgalom érdeke nem kívánja.

Ugyancsak újból elutasítólá nyilatkozott a kamara Borosjenő község azon kérelmére, hogy ott a marhahús árát hatóságilag szabályozzák. Három mézárós van Borosjenőn és így nincs szükség olyan kivételes intézkedésekre, minők ott tervezetnek.

Az ötkrajczáros bélyegű utalványürlapok kibocsátása tekintetében az lett a kamara véleménye, hogy ilyenek nagymérvű használata nem várható, de azért a forgalom érdekében helyes lesz, ha azokat a kormány kibocsátja.

A soproni kamara kezdeményezése folytán felir az aradi kamara a kereskedelemügyi miniszterhez a közgazdasági előadói intézmény reformja tárgyában, megjegyezvén, hogy ez intézmény kettő választását csak mint ideiglenes segítséget tekintti és a kereskedelmi és ipari érdekek hatályos képviselőit az iparfelügyelői intézmény decentralizálásától várja.

A Hunyadmegyében tervezett gyári betegsegélyző pénztár létesítését a kamara — a dévai kerületi pénztár existenciája érdekében — nem tartja megengedhetőnek.

Ezután Szathmáry Gyula aradi, Fábry Sándor békési, Meskó Sándor csanádi, Hollakky Arthur hunyadi megyei alispánok, Barcsay Kálmán orsz. képviselő, Vásárhelyi Béla az arad-csanádi vasutak vezérigazgatója a kamara levelező-tagjaivá választattak.

Majd a közös bizottságot alakították újra az 1897. évre Bing Vilmos, Domány József, Eles Armin, Magyary Ferencz, Szontagh Gyula, Kristyó János, Mihalik József, Nikolits Péter, Reinhardt Fülöp és Walder Gyula tagokból.

A napirend ezzel kimerítettén, Kristyó János elnök lendületes beszédben vetett visszapiantást a kamara egész évi működésére, köszönetét fejezve ki a kamarai tagoknak és a titkári hivatal vezetőinek buzgalmaért.

Az elnöki beszéd után Bing Vilmos visszhozta a kamarai tagok nevében meleg hangon az elnök iránti rokonszenv és tisztelet érzületét, mire zajos éljenzés hangzott fel a tagok kölcsönös boldog új év-kívánások közt oszlottak szét.

Üzletforgalom.

Gabona üzlet.

Budapesti gabonaüzlet.

— Gyenes Lajos czég jelentése. —

— Távirat, deczember 30. —

Zárul öt órakor:

Buza őszre — — — — —	—	—
Buza tavaszra — — — — —	8.27	8.28
Rozs tavaszra — — — — —	6.82	6.83
Tengeri őszre — — — — —	—	—
Tengeri tavaszra — — — — —	3.88	4.—
Zab őszre — — — — —	5.91	5.92
Repcze — — — — —	11.35	11.40

Zárul 12 órakor:

Szokványbuza 1896. őszre	frt — — —
Szokványbuza 1896. tavaszra	frt 8.27 8.28
Szokványrozsa tavaszra	frt 6.82 6.83
Szokványrozsa őszre	frt — — —
Szokványzab tavaszra	frt 5.91 5.92
Tengeri szeptemberre	frt — — —
Tengeri [uj]	frt 3.90 4.—
Repcze	frt 11.35 11.40

Értéküzlet.

Budapesti értéktőzsde.

— Gyenes Lajos czég jelentése. —

— Távirat: deczember 30. —

Zárul öt órakor:

Oszták hitelrészvény — — —	379.10
Magyar hitel — — —	414.25
Magy. leszámítoló — — —	—
Oszták államvasutak — — —	361.50

Zárul 11 órakor:

Oszt. hitr. — — —	379.10	Leszámítoló bank — — —	251.70
Magy. hitel — — —	414.15	Déli vasut — — —	98.55
Oszt. államv. — — —	361.50	Lombárd — — —	—

Hivatalos árfolyamok.

— Deczember 30. —

Távirati tudósítás.

Magyar aranyáradék 4%	122.25
Magyar koronáradék 4%	99 —
Magyar arany 4% vasuti kölcsön	122.75
Magyar ezüst 4% vasuti kölcsön	101.—
Magyar keleti vasut 1876.	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	150.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	187.—
Oszták papírjáradék	101.10
Oszták járadék ezüstben	101.10
Oszták járadék aranyban	123.—
Oszták korona járadék 4%	100.75
1860-iki államsorsjegyek	143.—
Oszták-magyar-bank-részvény	935.—
Magyar hitelbank-részvény	413.50
Oszták hitelintézet-részvény	375.90
Oszták-magyar államvasut	361.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	2.53
Német birodalmi márka	58.85
London	119.90
Páris	47.55

Szesz.

Aradi szeszüzlet.

— Deczember 30. —

Mai jegyzéseink: Nyers szesz készáru nagyban 50.50, kicsinyben 51.— hordó nélkül per 100 iter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Sertésüzlet.

Budapesti sertés árak.

(Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.)

— deczember 30.

Hízott sertések ára: A) Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) — krig Öreg közép (páronként 300—400 kg-ron súlyban) — krig. Fialat nehéz (páronként 320 kg-ron felüli súlyban) — 55.— krig. Fialat közép (páronként 251—320 kg-ron súlyban) — krig. Fialat könnyű (páronként 250 kg-ig terjedő súlyban) — krig. II. Magyar szedett — Nehéz páronként (280 kg-ron felüli súlyban) — krig. — Közép (páronként 220—280 kg-ron súlyban) — krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő súlyban) — krig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 3) kg-ron felüli súlyban) — krig. — Közép (páronként 50—320 kg-ron súlyban) — kr. Könnyű (páronként 3550 kg-ig terjedő súlyban) — krig. — IV. Romániai eredetű (Stachl). Nehéz (páronként 240 kg-gramm terjedő súlyban) — krig. — Könnyű (páronként 240 kg-gramm terjedő súlyban) — krig. — V. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kg-ron felüli súlyban) 53.—54.— krig. Közép páronként 220—260 kg-ron súlyban) — krig. — könnyű páronként 22 kg-ig terjedő súlyban) 50.—51.— krajczárig.

Sertéslétszám 1896. decz. hó 29-én volt készlet 5314 darab. 1896. decz. hó 28-án felhajtott: 820 drb, 1896. decz. 28-án elszállított 134 darab; decz. 29-én maradt készletben 5266 darab. — A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

Városi színház.

Bérlet 87. szám.	Bérlet 87. szám.
Páratlan.	Páratlan.

Arad, csütörtökön, 1896. deczember hó 31-én:

Uj évi üdvözlét.

Élőkép 2 részben.

1-ső kép: Bucsus az ó évtől. II-ik kép: Boldog új évet!

Ezután:

Ereszd be a tótot, kiver a házból.

Énekes vigjáték. Irta Szigeti József.

Kezdeté 7 órakor.

Holnap, pénteken, két előadás:

Délután 3 és fél órakor leszállított helyárrakkal bérletfolyamban:

Csokon szerzett vőlegény.

Énekes bohózat.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal bérletfolyamban:

Uj évi üdvözlét.

Élőkép 2 részben. Ezzel:

Szökött katona.

Eredeti népszimű.

M Ű S O R:

Szerző: Sándor János. Előadó: Sándor János.

A szerkesztő üzenetei.

Lapunk összes t. barátainak, dolgozótársainak és levelezőinknek hálás köszönetet mondunk az év végén azért a támogatásért, melyben a szerkesztőséget részesítették, hozzájárulva, hogy lapunk mindenkor érdekes és tartalmas lehessen. Kérjük szíves barátságukat és jóakaratu gyamolításukat a jövő esztendőre is, melyhez mindnyájuknak sok boldogságot kívánunk.

Felelős szerkesztő: **Edvi-Ilés László.**
Kiadó: **Varga József társa, Steigerwald A**

Nyílttér.*

T. cz.

Alólirott aradi gyógyszerészek ezennel tudomására hozzuk a tisztelt közönségnek, hogy mivel a f. év július 1-én életbeléptetett hivatalos új gyógyszerársványban a gyógyszerek árai tetemesen alább szállítottak — magánvevőinket a gyógyszerek árának kiszabásánál 1897. január hava 1-től kezdődőleg semmiféle % árkedvezményben nem részesíthetjük.

Arad, 1896. december hóban.

Demkó Géza,
Földes Kelemen,
Hajós Árpád,
Khudy József,

Láday Antal,
Ring Lajos,
Rozsnyay Kálmán,
Rozvány György.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

1263 | 896. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró 31673 | 896. sz. végzése által Dr. Wolf Mihály ügyvéd jelentkezésére mint kisk. Vasváry Ferencz, Mária és János ügygondnoka végrehajthatók javára is Thurzó Károly és neje Jantyik Victoria aradi lakosok ellen 2150 frt tőke erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságon lefoglalt és 317 frtra becsült bu torok stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon alperes lakásán Erzsébet-utca 5. sz. a. leendő eszközlésére 1896. évi december hó 31-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Aradon, 1896. december hó 17-én.

Ortutay,
kir. bir. végrehajtó.

Patkány halál.

(Immisch Felix Delitzsch.) 1097

a legjobb szer patkány és egerek biztos kiirtására. Ártalmatlan embernek házi állatoknak. Kapható 30 és 60 kros csomagokban: A Szt.-háromság- és Földes gyógyszerárban Aradon, Ternajgó C. gyógyszerárban Uj-Aradon, és a pankotai gyógyszerárban.

1106.

Kapható a legtöbb cukrázdában, fűszer-, csemege- és gyógyfűszer kereskedésekben.

Pserhofer J.

Vértisztító labdaccai,

ezelőtt általános labdacscok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal ezen labdacscok csodás hatásának ezerszeresen be nem bizonyították volna. Evtizedek óta ezen labdacscok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kútnő háziszertől készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacscok háziszertől ajánlatnak és ajánlatnak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok kolika, vértudulások, aranyér, bélkénység s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kútnő hatásuknak a vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkornál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacscok oly könnyen hatnak, hogy a legkésekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének de még a gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacscok fogyasztói a különböző bés nehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, akien labdacscokat egyszer használta megvagyok győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani 1175

Köln, 1893. április hó 30-án

Tisztelt Pserhofer ur!

Legyen oly szíves és küldjön nekem ismét 15 tereket az ön fölülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb köszönetemet labdaccai csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel. Pawlistik Ferencz, Köln, Lindethal.

Harsche, Földink mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már holtak közt volnék, ha az Ön csodálatraméltó labdaccai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacscok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887 november 9-én.

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynémén nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomor hurutban és vizkorságban, már életét is megunt, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kútnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legjobb tisztelettel

Weinczettel Josefa.

Eichengraberamt. Gföhl mellett, 1893. márcz. 27-én

Tekintetes ur!

Alólirott ismételnem kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kútnő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésem kifejezési ezen labdacscok értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszés szerinti használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilésia, 1886. okt. 8-án.

T. ur!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomor bajtól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacscok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacscok csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany dírdalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben, Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacscot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 40 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésnél [mi legjobban posta utalványon eszközöltetik] bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr. 3. csomag 3 forint 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

N.B. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacscok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kéretik csakis Pserhofer

PSEPHOFER J.

Raktár: Budapest Török József (Király-utca).

Minden kísérlet,

tartós és nagy megtakarításra vezet

légszeszizzófény-burkolatnál

azonnal feltehető

legjobb gyártmány szállítható minden fogyasztónak és azonnal használatba vehető, eddig el nem ért világítási erő és tartóság szavatolás mellett ajánlva darabja — 43 kr. egy tucat 5 frt — bérmentve utánvétellel.

Willi Bud Berlin W. 35. légszeszizzófény-ipar vállalat.

Nagybani eladásra ügynökök kerestetnek.

J.-féle vértisztító labdacscokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása Pserhofer J. névaláírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Bernhard-féle alpesifü liquor Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1/1 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai kösvénykenőcs, gyors és biztos hatású legjobb szer, minden kösvényes és csuzos bajok, u. m. gerincz-agy bántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzsagatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított szelencével 2 frt

Általános tapasz Stendel tanártól. Utas és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkacsz sebes- vagy gyuladt-mell- vagy más ily bajoknál mint kútnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fiaker-por, hurut, rekedtség és köhögés ellen. 1 doboz ára 35 kr. bérmentve 60 kr.

Ferencz-pálinka sóval vagy só nélkül. Egy üveg 70 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-tól Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüedv, egy általános ismert kútnő háziszert hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszencia, (prágai cseppek) megromlott gyomor rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kútnő háziszert. 1 üveggel 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-tól. Kútnő háziszert a rossz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív. aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 krajczár, egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit, és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kútnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr. bérmentes küldéssel 65 kr.

„Stoll” Kolapraeparatumok, kútnő szer az idegek erősítésére, gyomorbajoknál és a belek betegségeinél 1 liter Kola-Elixir vagy bor 3 frt 1/2 liter 1 frt 60 kr, 1/4 liter 85 kr. Császár Kola-Elixir üvegben 5 frt 50 kr. 3 frt. 1 frt 60 kr.

Kola-elixir vagy bor, üvegekben darabonként 5 frt 50 kr., 3 frt, 1 frt 60 kt.

Mia-Poko, kiváló szer egyoldalú fejfájás, fogfájás, rheumatismus stb. ellen 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdett összes bet- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben tehát nem levők gyorsan és olcsón megszerethetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beklüdtetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírásával fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

gyógyszerész „zum goldenen Reichs- apfel” Bécs, I., Singerstrasse 15. sz.

„A VÖRÖS CSILLAGHOZ.”

Bátorkodom a mélyen tisztelt helyi és vidéki közönség szíves tudomására hozni, hogy

Andrássy-tér 18. sz. a. (Habereger-palota)

Institoris Antal

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt egy

női- és férfi-divat-, vászon-, fehérnemű- és pipere
üzletet nyitottam.

Előnyös összekötéseim elsőrangú gyárosokkal, valamint kellő forgalmi tőke, nemkülönben szolid üzletelvem azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy föntnevezett szakbavágó összes cikkeket s főleg minden

SAISON UJDONSÁGOT

a legfinomabb izlésnek megfelelőleg a nagyérdemű közönségnek rendelkezésére bocsájtom. Becses pártfogásért esd.

kiváló tisztelettel

INSTITORIS ANTAL,

Andrássy-tér 18. »a vörös csillaghoz«

1054

Szolid és pontos kiszolgálás.

Szabott árak.

Szabott árak.

MINDENIITT KAPHATÓ 17 KITIINTETŐ ÉREM

LEGFINOMABB MINŐSÉG

OLCSÓ-ÁRAK

CHOCOLAT
SUCHARD
NEUCHÂTEL (SCHWEIZ) S^A

CACAO

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

Jól fizető 1 kg = 200 Csecke

749

Birtokvétele és eladás

vétel, csere, háznak eladása, fekvőségre
kölsönöket közvetítenek előnyös és dis-
krét módon

1233

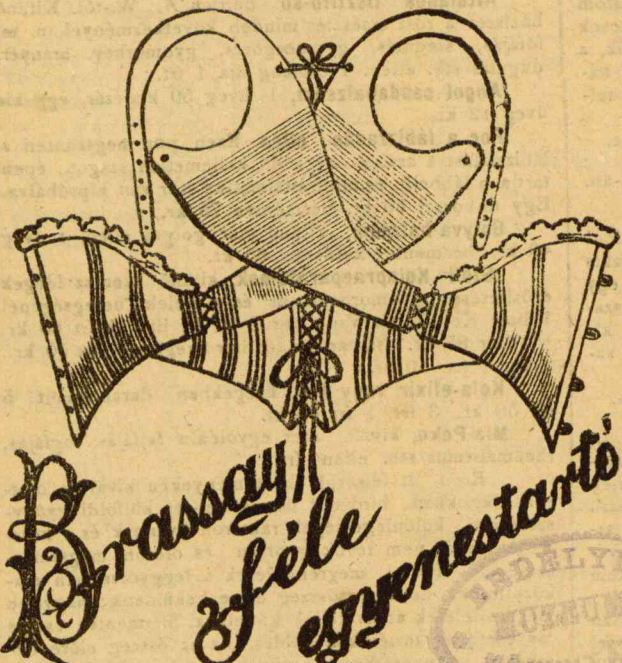
Paulitschky C.

és Horváth főerdész fiánál

Bécs. I. Kärntnerstrasse 5., hatóságilag engedélyezve.

BRASSAY TESTVÉREK

derékfűző-gyára, Aradon Forray-utcza.

Előnyomdánkat a legujabb minták-
kal láttuk el s a mélyen tisztelt
hölgyközönség rendelkezésére áll.

1018

A mélyen tisztelt hölgyközön-
ség becses figyelmébe ajánljuk
dusan berendezett

fűző raktárunkat.

800 drb fűző

raktáron.

Leányka fűzők 2 frt 50 kr.

Komót fűzők erős hölgyeknek
2 frt 80 kr.

Magas francia szabású fűzők 4
frttól feljebb.

Czvikliszabású fűzők erős höl-
gyeknek 5 frttól feljebb.

Valódi halcsontos fűzők 6 frttól
feljebb.

Fiatal hölgyeknek tunis fűzőinket
5 frt 50 krtól feljebb.

Csipke fűzők 5 frt 50 krtól
feljebb.

Kérjük a mélyen tisztelt hely-
beli és vidéki vevőinket megren-
deléseikkel az őszi idényre sze-
rencséltetni méltóztatásuk.

Kiváló tisztelettel maradunk

Brassay Testvérek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentét az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, szíznél, tagzsugartatásnál és megfázásoknál és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr. 70 kr. és 1 ft. üvegekben árban majdnem minden gyógyszer-szertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen gyóatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter orvosegyezés nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.

• RICHTER F. AD. és társa, ca. és kár. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Arany érem!

Arany érem!

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

E mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfűvek- és gyökerekből készülnék, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melltea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.

Aradon **G. Földes Kelemen** gyógyszerésztárában.

1111

Felhivom

a n. é. közönség, különösen pedig a tisztelt szülők figyelmét a

vizmentességu cipőtalp-kenőcs

czimü, az egészségügy terén fontos találmányomra mely mint egészségi czikk, nélkülözhetetlen, mert köztudomásu, hogy a legtöbb betegség, különösen a gyermekeknek a láb átnedvesedéséből származik;

Több évi fáradságos vegyi kísérletezés után sikerült ezen mixtumot össze állítani, és huzamosabb használat után az elért eredmény meglepő volt, mert a lábbeli talp nemcsak a nedveség áthatása ellen biztosítva lett, hanem azt tartóssá is tette. A szaktekintélyek és szakemberek részéről is mint biztos szer lett elismerve és orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztosít minden áthülés ellen.

Főelárusító hely Magyarország részére

Pakszián Sándor

czipész urnál (Templom-utcza 3. sz. a.) Aradon van a ki készséggel szolgál bármintemű felvilágosítással és értesítéssel.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek utánvét mellett. A forgalomba kerülő üvegek védjeggyel vannak ellátva.

Ára egy nagyobb üvegnek 2 korona.
Egy kis üvegnek 1 korona.

Gyöngyössy Rezső.

1077